

Verwonderen kan ons dit niet, immers de meesten van hen ontkennen het bestaan van een ziel in de beteekenis, die wij daaraan hechten; hoogstens wordt door hen gesproken van een „psyche” of een „geestelijk systeem”, een begrip, dat zich in ’t geheel niet dekt met hetgeen wij onder „ziel” verstaan.

Slechts HEINROTH, ¹⁾ een Christelijk psychiater, die in ’t begin van de vorige eeuw in Duitschland leefde, beschouwt krankzinnigheid als ziekte van de ziel en een gevolg der zonde, wat wij volkomen kunnen beamen; echter gaat hij op de kwestie slechts oppervlakkig in.

Welk standpunt hebben wij nu in te nemen ten opzichte van de blijkbaar haast algemeen gangbare opvatting, dat zielsziekten hersenziekten zouden zijn?

Dat ziekte der hersenen oorzaak kan zijn van abnormale werking, dus ziekte der ziel, valt niet te ontkennen.

Met enkele voorbeelden kan ik dit volkomen duidelijk maken.

Ontwikkelt zich in onzen schedel een gezwel uitgaande van de hersenen of een ander weefsel, dan zullen eerst allerlei lichamelijke symptomen optreden, zooals hoofdpijn, misselijkheid enz.; in vele gevallen echter voegen zich hier weldra verschijnselen bij, die wijzen op een abnormale werking der ziel; de patient wordt verward, vergeetachtig, onrustig en druk. Eveneens zal het velen niet onbekend zijn, dat na een bloeditstorting in de hersenen, wat we in ’t dagelijksch leven een beroerte of apoplexie noemen, niet alleen verlammingen der ledematen kunnen optreden, maar ook dikwijls een stoornis in de functie der ziel; het herinneringsvermogen van den lijder blijkt dikwijls ernstig te hebben geleden en ook is zijn intellect niet meer als voorheen.

Uit deze enkele voorbeelden, die nog met talrijke zouden te vermeerderen zijn, zal ’t duidelijk wezen, dat hier ziekte van de hersenen ten gevolge heeft een abnormale of onvoldoende werking der ziel.

Hier zijn dus de hersenafwijkingen de oorzaak der zielsziekte en vinden wij de boven geciteerde opvatting der meeste psychiaters bewaarheid. Maar nu dringt zich direct de vraag aan ons op, is dit nu steeds ’t geval, geldt dit voor alle zielsziekten, voor alle vormen van krankzinnigheid?

¹⁾ HEINROTH. Lehrbuch der Störungen des Seelenlebens. 1818.